

תרגיל 4

4 בנובמבר 2018

1. יהיו A, B קבוצות סדורות היטב איזומורפיות. הוכיחו שיש ביניהן איזו' סדר יחיד. (מסקנה: מקבוצה סדורה היטב לטיפוס הסדר שלה יש רק איזו' סדר יחיד.) הוכחה:

נניח שיש $f, g : A \rightarrow B$ איזו' סדר. אז $g^{-1} : B \rightarrow A$ הוא איזו סדר. $f \circ g^{-1} : B \rightarrow B$ וכן $g^{-1} \circ f : A \rightarrow A$ הם איזו' סדר מקבוצה סדורה לעצמה, ולכן שניהם שווים לזהות. מכאן נובע ש $f = (g^{-1})^{-1} = g$.

2. תהי A קבוצה סדורה היטב, ו $B \subseteq A$ (לא בהכרח רישא!).

(א) הוכיחו ש $type(B) \leq type(A)$.

(ב) תנו דוגמא לכך ש $B \subset A$ ו $type(A) = type(B)$. פתרון:

א. נסמן $type(A) = \alpha$ ו $type(B) = \beta$. נניח בשלילה ש $\alpha < \beta$. נסמן $f : A \rightarrow \alpha, g : \beta \rightarrow B$ איזו' סדר. נסתכל על $f \circ g : \beta \rightarrow \alpha$. $f \circ g$ היא פו' שומרת סדר, אבל מתקיים ש $f \circ g(\alpha) < \alpha$. סתירה.

ב. נקח $A = \mathbb{N}, B = \mathbb{N} \setminus \{1\}$. קל לראות שטיפוס הסדר של שתי הקבוצות האלו הוא ω .

3. הוכיחו את "קש"ב לסודרים: אם יש פו' שומרת סדר $f : A \rightarrow B$, ופו' שומרת סדר $g : B \rightarrow A$, אז $A \cong B$. פתרון:

פו' שומרות סדר הן חח"ע, לכן $A \cong f(A) \subseteq B$ ו $A \cong g(B) \subseteq A$. מהתרגיל הקודם נקבל ש $type(A) \leq type(B)$ ו $type(A) = type(B)$. בסודרים ידוע שזה גורר $type(A) = type(B)$. לכן $A \cong B$.

4. תנו דוגמא לכך ש $(\beta - \alpha) + \alpha \neq \beta$. פתרון:

נקח $\beta = \omega, \alpha = 1$. $\beta - \alpha = \omega$. אבל: $\omega \neq \omega + 1$.

5. הוכיחו שלכל סודר אינסופי α (כלומר, $\omega \leq \alpha$) מתקיים:

(א) $1 + \alpha = \alpha$.

(ב) $n + \alpha = \alpha$ לכל n טבעי. פתרון:

א. הוכחתם בהרצאה ש $1 + \omega = \omega$.

לפי מה שראינו בתרגול, קיים סדר β כך ש $\alpha = \omega + \beta$. לכן $1 + \alpha =$
 $1 + (\omega + \beta) = (1 + \omega) + \beta = \omega + \beta = \alpha$
ב. נניח נכונות עבור n . נוכיח ל $n + 1$.
 $(n + 1) + \alpha = (1 + n) + \alpha = 1 + (n + \alpha) = 1 + \alpha = \alpha$